

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg og deres
stedfortrædere

BilagJournalnummer	Kontor	
1 400.C.2-0	EU-sekr.	10. oktober 2000

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 13. oktober 2000, dagsordenspunkt rådsmøde (økonomi- og finansministre) den 17. oktober 2000, vedlægges Økonomiministeriets supplement til notat over punkter der forventes optaget på dagsorden for rådsmøde (økonomi- og finansministre) den 17. oktober 2000.

**Aktuelt notat til brug for for mødet i Folketingets Europaudvalg den 13. oktober
vedrørende ECOFIN-rådsmødet den 17. oktober.**

Dagsordenspunkt 3: Miljø- og vækst - udkast til rapport fra ECOFIN til Det Europæiske Råd i Nice.

Nyt notat

Baggrund

Med Amsterdam-traktaten blev det vedtaget, at miljøbeskyttelse skal integreres i EU's øvrige politikker som et led i arbejdet med at opnå en bæredygtig udvikling. Det var baggrunden for, at det på Det Europæiske Råd i Cardiff i juni 1998 blev besluttet, at transport-, energi- og landbrugsområdet skulle udarbejde strategier med henblik på at integrere en bæredygtig udvikling på disse områder.

I juni 1999 blev det besluttet på Det Europæiske Råd i Köln, at der i løbet af 2000 skulle rapporteres om, hvordan miljømæssige emner og en bæredygtig udvikling bedre kan integreres i den økonomiske politik.

Udkastet til ECOFIN-rapporten er en opfølgningen på Köln-topmødet. Rapporten skal ses som et første skridt i retning af en fælles strategi for medlemsstaterne med hensyn til at integrere miljøet i den økonomiske politik.

På Det Europæiske Råd i Helsingfors i december 1999 blev Kommissionen endvidere anmodet om at udarbejde en sammenhængende strategi for en bæredygtig udvikling til Det Europæiske Råd i Göteborg i juni 2001.

Indhold

I overensstemmelse med konklusionerne fra Lissabon-topmødet i marts 2000 indeholder udkastet til rapport ikke forslag om at indføre nye procedurer, men der lægges op til, at medlemslandene benytter sig af allerede eksisterende politikinstrumenter med henblik på at opnå en gradvis integration af de miljømæssige og økonomiske politikker.

Rapportudkastet er opdelt i 3 afsnit:

Økonomiske og miljømæssige mål

" Instrumenter til rådighed

" Principperne for fremtidige politikker

Økonomiske og miljømæssige mål

Et af Fællesskabets mål er at fremme en bæredygtig og ikke-inflationær vækst, som respekterer miljøet. Økonomisk vækst og forbedringer i miljøet kan kombineres, idet et højt velstandsniveau øger landenes muligheder for og villighed til at betale for et renere miljø.

En af udfordringerne ved at integrere miljøet i den økonomiske politik, som udkastet til rapporten nævner er, at der ikke findes ejendomsrettigheder og markeder, der kan fungerer som et værn mod aktiviteter, der forårsager forurening af naturressourcerne som f.eks. ren luft og vand. Priser og omkostninger for producenten eller forbrugerne giver ikke altid det fulde billede af miljøpåvirkningen, idet støj og forurening ikke prisfastsættes i tilstrækkeligt omfang. Det indebærer, at forurenere-betaler-princippet ikke kan efterleves fuldt ud. Der gives dermed et indirekte subsidie til forurenede aktiviteter. Dette problem forstærkes, når der er tale om grænseoverskridende forurening.

En korrekt fordeling af forureningsomkostningerne skal i følge udkastet til rapport sikre, at udgifterne hertil bliver indregnet fuldt ud i priserne i forbindelse med produktion og ved forbrug.

Udkastet til rapporten understreger endvidere, at en politik, der sigter mod en bæredygtig udvikling ikke alene skal tage rene miljømæssige hensyn. Økonomiske og sociale aspekter skal også indarbejdes, herunder hensyntagen til EUs konkurrenceevne. Det ligger i forlængelse af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon i marts i år.

Instrumenter til rådighed

Udkastet til rapporten nævner 4 forskellige instrumenter:

" Påbud og forbud, der bygger på tekniske standarder og grænseværdier

" Markedsbaserede instrumenter, der påvirker udbud og efterspørgsel gennem passende incitament

" Frivillige aftaler

" Tilvejebringelse af information om den miljømæssige påvirkning af forbruget og produktion

Påbud og forbud har været den traditionelle metode at regulere miljøet på. Forsigtighedsprincippet indgår i denne reguleringsform.

Af de politikker, der står til rådighed for at bekæmpe forureningen, anbefaler udkastet til rapporten, at hovedvægten lægges på markedsbaserede instrumenter. Det kan ske ved to metoder. Enten ved at myndighederne bestemmer, hvor stor en mængde forurening, der kan accepteres, hvorefter der ved tildeling eller auktion udstedes omsættelige forureningstilladelser. Derigennem vil markedet fastsætte prisen for forureningen. Den anden er brug af grønne afgifter, hvor der sættes en pris for forureningen. Derved får forbrugeren ret til at forurene, men der sættes ikke noget loft over forureningens omfang.

Frivillige aftaler indebærer, at forureningens omfang fastsættes efter forhandling mellem den offentlige myndighed og forurenere.

En bedre information af forbrugerne kan også medvirke til at gavne miljøet. I Danmark er det nordiske Svanemærke et eksempel herpå.

I udkastet til rapporten bliver det understreget, at markedsbaserede instrumenter har en lang række fordele i forhold til de traditionelle reguleringsinstrumenter på miljøområdet. De økonomiske instrumenter giver virksomhederne og forbrugerne et incitament til, at opfinde optimale omkostningseffektive løsninger til at reducere forureningen på. Ved at reducere omkostningerne i forbindelse med forureningsbekæmpelsen vil der kunne opnås større forbedringer af miljøet for pengene, end det ellers ville have været tilfældet.

Fra Kommissionens side er der i meddelelsen fra september 2000 om samme emne peget på, at det er en yderligere fordel, at en forstærket integration af markedsbaserede økonomiske instrumenter i miljøpolitikken vil give gode muligheder for at overføre disse løsninger til lande, der søger optagelse i EU. Kommissionen peger endvidere på den

fordel, at de markedsbaserede instrumenter som regel lægger beslag på langt færre administrative ressourcer, end de mere traditionelle miljømæssige reguleringer.

Principperne for fremtidige politikker

I udkastet til rapport lægges op til nogle principper for fremtidige politikker:

" Afhængigt af omstændighederne vil der være behov for et mix af samtlige reguleringsmæssige instrumenter. De ikke markedsbaserede reguleringsmidler vil fortsat spille en rolle især på områder, hvor der ikke findes noget marked i økonomien eller hvor markedsmekanismen er svag. Der kan også være tilfælde, hvor der ikke kan accepteres forurening af et bestemt stof (forsigtighedsprincippet),

" at beslutningen om hvilket politikinstrument, der skal benyttes, bør afgøres fra sag til sag,

" at der er behov for grundige analyser af omkostninger og fordele, når valget af instrumenter skal afgøres. Ofte kan flere instrumenter med fordel tages i brug samtidig inden for et enkelt område,

I udkastet til rapport fremhæves, at de overordnede økonomisk-politiske retningslinier er en god ramme for integration af miljøhensyn i den økonomiske politik. Som noget nyt er der i år i de økonomiske politiske retningslinier indføjet et særligt afsnit vedrørende bæredygtig udvikling. Det foreslås, at der i de kommende år sker en videreudvikling af miljøhensynene, herunder anvendelsen af markedsbaserede økonomiske styringsmidler i større omfang end hidtil. Indfasningen af de økonomiske styringsmidler skal være gradvis efter en klar tidstabel. Retningslinier tænkes også at være mere udspecificeret i de landespecifikke retningslinier, ligesom det er tilfældet for andre politikområder. I den forbindelse peger udkastet til rapport på:

" at der er behov for udvikling af bedre statistikker og indikatorer, hvis miljøet og den økonomiske politik på længere sigt skal integreres,

" at Kommissionen opfordres til, at være opmærksom på miljømæssige og bæredygtige emner i den kommende rapport om opfølgningen på de overordnede økonomisk-politiske retningslinier, der er et vigtigt led i overvågningsprocessen,

" at Den Økonomisk Politiske Komite (EPC), der regelmæssigt eksaminerer medlemslandenes arbejde med at gennemføre strukturreformer, anmodes også om, at sætte særligt fokus på miljømæssige effekter af de gennemførte politikker og markedsstrukturer i medlemslandene. Landeeksaminationerne omfatter også erfaringsudveksling og identifikation af gode metoder inden for dette område.

Med henblik på at forbedre overvågningen er en arbejdsgruppe under Den Økonomisk Politiske Komite (EPC) i øvrigt i færd med at udarbejde en række indikatorer, der kan tilknyttes de overordnede økonomisk-politiske retningslinier og som relaterer sig til markedsbaserede instrumenter og til miljøtilstanden.

I overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Lissabon vil ECOFIN fremsende en særlig rapport om strukturelle indikatorer til Det Europæiske Råds møde i Nice. Indikatorer vedrørende miljøet, den sociale og økonomiske dimension af bæredygtighedsbegrebet vil være vigtige elementer i den omfattende liste af indikatorer, som ECOFIN vil bruge til at overvåge implementeringen af de overordnede økonomiske og politiske retningslinier.

Endvidere fremgår det af udkastet til rapport, at de makroøkonomiske konsekvenser af nye og betydningsfulde miljømæssige politikker som fx Kyoto-initiativerne overvejes nøje. Inden for disse rammer opfordres Kommissionen til at gennemgå de potentielle fordele og ulemper ved at indføre et system med omsættelige forureningstilladelser for klimagasser, der skal omfatte hele EU-området.

Udkastet til rapport nævner også, at ECOFIN bør styrke bestræbelserne på at opnå enighed om fælles rammer for energibeskatningen i EU under hensyntagen til EU-landenes konkurrenceevne. Udviklingen af passende rammer for energibeskatningen på europæisk niveau kan fremskynde reformer af de nationale skattesystemer,

Statsfinansielle og lovgivningsmæssige konsekvenser

Udkastet til rapporten har ikke statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Rapporten om miljø og bæredygtig udvikling er en del af EU's strategi vedrørende styrket integration af miljøhensyn i den økonomiske politik, der i lyset af miljøforholds grænseoverskridende natur bedst kan varetages på fællesskabsplan. Det afspejles også i, at miljøhensyn har fået en styrket position i de overordnede økonomisk-politiske retningslinier, der

er det centrale instrument for samordning af den økonomiske politik, som inden for rammerne af traktaten og stabilitets- og vækstpagten er medlemslandenes eget ansvar.

Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.